

РЕШЕНИЕ

№ 7871

гр. София, 15.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 06.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **7070** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.145 - чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 205, ал.5 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

Образувано е по жалба на Т. Х. Т. от [населено място], непълнолетен, действащ лично и със съгласието на своята майка и законен представител П. В. Т., подадена чрез пълномощника адвокат С. М., срещу Заповед №РД-1199-905 от 03.07.2023г. на директора на 31. СУЧЕМ «И. В.» в [населено място].

С оспорената заповед на жалбоподателя, ученик в 8.Д клас в 31. СУЧЕМ «И. В.», е наложена санкцията по чл.199, ал.1, т.3 от ЗПУО – «предупреждение за преместване в друго училище».

Жалбоподателят Т. Х. Т. чрез законния си представител и пълномощника си оспорва заповедта като незаконосъобразна – издадена при съществени нарушения на процедурните правила, в противоречие с материалноправните разпоредби и при несъответствие с целта на закона. Твърди, че не е установено поведение, което да представлява нарушение и което да обосновава налагането на тази санкция. Твърди, че не са предприети необходимите педагогически мероприятия за преодоляване на проблемно поведение и за постигане на положителна промяна. Счита, че заповедта не е мотивирана, а процедурата по налагане на наказанието е опорочена, тъй като по време на изслушването му не е присъствал социален работник и не е представен социален доклад, с което се нарушават разпоредбите на чл.15, ал.4 и ал.6 от Закона за закрила на детето. Твърди, че е нарушен принципът за

съразмерност в административното производство, установен в чл.6 от АПК. Искането към съда е да се отмени заповедта. Заявена е претенция за разноски.

Ответникът - директорът на 31. СУЧЕМ «И. В.» в [населено място], чрез пълномощника си адвокат Д. А., оспорва жалбата. Представя писмено становище, в което привежда аргументи в подкрепа на издадената заповед, както и за съответствие на наложената санкция с тежестта на нарушението. Соче, че на ученика е наложено предходно наказание „забележка“, което не е предотвратило последващи нарушения. Твърди, че в случая е налице ескалация на девиантното поведение на ученика, като от неужително отношение към съучениците си той преминава към физическа саморазправа. Искането към съда е да се остави жалбата без уважение. Заявена е претенция за разноски.

СЪДЪТ приема следното:

Жалбата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Установени факти:

От приложената към делото административна преписка и събраните писмени и гласни доказателства се установяват следните факти:

Към момента на издаване на оспорената заповед Т. Т. е бил ученик в 8.Д клас в 31. СУЧЕМ «И. В.» в [населено място].

Със Заповед №РД 851-557 от 22.02.2023г., издадена от директора на училището, на Т. е наложено наказание „забележка“ за вписани 13 броя забележки за лоша дисциплина в час. Планирана са следните мерки: обща подкрепа за личностно развитие, изразяваща се в три консултации училищния психолог в неучебно време; обсъждане с родителите.

По време на футболна игра в часа по Физическо възпитание и спорт на 05.06.2023г.Т. без видима причина е блъснал свой съученик, който е диагностициран с физическа травма. От класния ръководител г-жа А. Д. е изготвена докладна записка №СК 58-34 от 08.06.2023г., с която е направено предложение да се наложи санкцията „предупреждение за преместване в друго училище“, като е посочено, че той има предходно наказание „забележка“ и пет отрицателни отзива след налагането ѝ.

На 20.06.2023г. е проведено изслушване на Т. от заместни-директора по учебната дейност г-жа З. К. в присъствието на баща му Х. Т.. Ученикът е дал следните обяснения: „В часа играхме футбол и съ съученика ми скочихме да ударим топката. Той като вратар скочи от място, аз се засилих и скочих. Така без да искам го бутнах и той падна по гръб. Съжарявам за тази злополука, но смятам, че съм невинен. Ние спортуваме, а в спорта винаги има такива инциденти.“ За изслушването е съставен протокол № СК-34/20.06.2023г. Бащата Х. Т. е вписал в протокола, че не е запознат своевременно с инцидента от представител на училището.

На педагогическия съвет, проведен на 29.06.2023г. (Протокол №10 от 29.06.2023г.), преподавателите на Т. са се оплакали от дисциплината на Т.. Конкретно за сблъсъка при играта на футбол г-н И. И., преподавател по ФВС, в чието присъствие е станал инцидентът, отбелязва, че не е въввел в електронния дневник отрицателен отзив, защото смята, че Т. не е виновен, но не е гледал записите от камерите, а съди само по това, което той е видял. Въпреки това г-н И. се е съгласил с колегите си, че Т. трябва да бъде наказан, защото не се съобразява с никого и

поведението му е неприемливо. Добавя още, че Т. се интересува само от нещата, които на него му харесват. Преподавателите З. К., С. А. и А. Д. казват, че са гледали записите от камерите и според тях сблъсъкът не е при игра за топката. Г-жа К. казва, че не може да се твърди, че удърът е умишлен, но ясно се вижда, че Т. буца съученика си и след това го подминава. Общото мнение е, че Т. трябва да бъде наказан, защото е интелигентно момче и ще си вземе поука.

Въз основа на предложението на Педагогическия съвет директорът на училището е издал оспорената заповед, като е обосновал наложеното наказание с инцидента в часа по ФВС и предходното наказание, което не е преодоляло проблемното поведение на Т..

Правни изводи:

Съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл.146 от АПК, като не е ограничен от посочените в жалбата аргументи.

1. Оспорената заповед е издадена от компетентния административен орган по чл.203, ал.1 от ЗПУО.

2. Заповедта е издадена в установената писмена форма и съдържа подробни мотиви - фактическите и правните основания, послужили за издаването ѝ. Тя съдържа всички задължителни реквизити по чл.205, ал.2 от ЗПУО - вида на санкцията, срока и мотивите за налагането ѝ. Изискването в мотивите на заповедта да се посочват предприетите дейности за мотивация на ученика и за преодоляване на проблемното му поведение, в случай че такива са били предприети, и причините те да не дадат резултат, е въведено с чл.68, ал.2 от Наредбата за приобщаващото образование (Н.), приложима на основание чл.204, ал.5 от ЗПУО. Възражението за липса на посочени мотиви в този смисъл в заповедта е неоснователно, тъй като мотивите могат да се съдържат в цялата административна преписка, каквато е константната съдебна практика, основана на задължителната сила на Тълкувателно решение на Върховния съд №16 от 31.03.1975г.

3. Заповедта е издадена при формално спазване на предвидената в закона процедура.

За образуването производство по налагане на санкцията са уведомили родителите и териториалната структура на службата по закрила на детето в съответствие с чл.204, ал.1 от ЗПУО. Неявяването на социален работник при изслушването на ученика не е пречка за налагане на санкцията. Както ЗПУО, така и Н. не поставят изискване да се представя социален доклад, поради което направеното възражение в този смисъл от жалбоподателя е неоснователно. Действително, чл.15, ал.6 от Закона за закрила на детето изисква при неявяване на социален работник да се изготви социален доклад. Неспазването на това правило обаче не е съществено процесуално нарушение, тъй като ЗПУО е специален по отношение на Закона за закрила на детето и предвижда достатъчно гаранции за защита на интереса на учениците, за да предотврати субективното вземане на решения - становище от

педагогическия съветник, становище от класния ръководител, решение на Педагогическия съвет.

Спазени са императивните разпоредби на чл.204, ал.3 и ал.4 от ЗПУО, като е осигурена възможност както на ученика да даде писмени обяснения и да бъде лично изслушан, така и на неговите родители да присъстват на изслушването и да изразят мнение. Санкцията е наложена по предложение на Педагогическия съвет, така както изискват разпоредбите на чл.203, ал.1 от ЗПУО и чл.66 от Н..

Формалното спазване на процедурата обаче не обезпечава винаги законосъобразността на административния акт. Специалните правила не дерогират общите принципи на административния процес, които са норми от по-висш порядък и следва да се съблюдават стриктно. Съдът установява допуснато съществено нарушение именно на общите административнопроизводствени правила по АПК.

Съдът споделя разбирането, че съществени са само процесуалните нарушения, които влияят пряко върху формиране на волята на административния орган или ограничават правото на защита на засегнатото лице – т.е. такива нарушения, които биха обусловили друг резултат, ако не бяха допуснати.

В нарушение на чл.35 и чл.36 от АПК ответникът не е изяснил всички факти и обстоятелства от значение за случая. По делото няма данни – няма и такива твърдения – да са взети обяснения от пострадалото момче и от останалите съученици, които са присъствали на инцидента. При изрично изразени мнения от преподавателя по ФВС и заместник-директора по учебната дейност, че сблъсъкът не е бил умишлен и според тях Т. не може да се счита несъмнено за виновен, е било необходимо да се съберат допълнително доказателства за изясняване на случая. Като не е сторил това, директорът на училището е нарушил основния принцип за истинност в административния процес, съгласно който административният акт може да се основава само на действителни факти – чл.7 от АПК. Още от докладната записка на класния ръководител, която предхожда значително по време всички извършени действия, се установява, че вече е формирано решение за налагане на наказанието и се търсят подкрепящи го факти. Това се потвърждава и от протокола от заседанието на Педагогическия съвет, от който става ясно, че инцидентът в часа по ФВС се използва като повод да се накаже Т. за други действия, независимо че за конкретното действие не е виновен – т.е. този инцидент се използва като повод за административна саморазправа с недисциплинирания ученик. С това Педагогическият съвет като помощен колективен орган и директорът като решаващ орган допускат съществено нарушение на принципите за съразмерност, добросъвестност, справедливост и безпристрастност при упражняване на правомощията им – чл.6 и чл.10 от АПК. Това нарушение обуславя крайния резултат от административното производство и дори само то е достатъчно основание за отмяна на административния акт.

4. Допуснатото съществено нарушение на административнопроизводствените правила води и до неправилно приложение на материалноправните разпоредби на закона.

Съгласно чл.199, ал.1 от ЗПУО санкциите се налагат след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците. Установи се по делото, че Т. е с предходна санкция «забележка», която е още в срок на изтърпяване. По делото липсват доказателства обаче за провеждани на планираните мерки за обща личностна

подкрепа – три консултации с психолог. Освен че очевидно са недостатъчни, тези мерки явно не са и осъществени.

Съгласно чл.200, ал.4 от ЗПУО санкциите "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налагат за тежки или системни нарушения.

Законът не съдържа легални дефиниции за системност и тежест на нарушението. Обичайно в практиката се възприема, че системност е налице при извършване на едно нарушение най-малко три пъти. От доказателствата по делото не може да се обоснове извод, че девиантното поведение на Т. ескалира до физическа саморазправа със съучениците си, за което е наказан, и което се твърди от адвокат А. в представената писмена защита, още по-малко може да се направи извод за системност. За тежки нарушения се приемат тези, които имат значително негативно въздействие върху отделни лица и/или обществото като цяло. В случая такова нарушение не се установява. Нарушаване на дисциплината в час чрез разговори със съучениците не може да се квалифицира като тежко нарушение.

Не е налице фактическото основание, за което е наложена санкцията. А и от цялата административна преписка не може да се обоснове извод за извършени системни тежки нарушения, поради което наложената санкция е неоснователна. Като се отчита и възрастта на ученика, както изисква чл.201, ал.2 от ЗПУО, санкцията е явно непропорционална и несправедлива.

5. Оспорената заповед не е съобразена с основната цел на училищното образование да осигури интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му - чл.5, ал.1, т.1 от ЗПУО.

Санкциите за неспазване на правилата – съобразени с възрастта на учениците, са средство за постигане на целите на училищното образование. А всяко наказание се налага с две цели: частна превенция – да превъзпита нарушителя и да го приучи към спазването на определения ред, и обща (генерална) превенция – да въздейства възпиращо на останалите членове на общността. Училището е първата обществена среда, извън семейството, в която учениците се научават да спазват установените правила и се подготвят за живота си в обществото. Неоснователното и несправедливо наказание обаче руши авторитета на училището като институция и вместо да превъзпита ученика, постига обратния ефект. Несправедливото наказание травмира психиката на ученика и предизвиква негативни нагласи, с което неговото проблемно поведение не само няма да бъде преодоляно, но би могло да се задълбочи.

По тези съображения оспорената заповед се отхвърля като незаконосъобразна на основание чл.146, т.3, т.4 и т.5 от АПК.

Разноски:

При този изход на спора, по аргумент от чл.143, ал.1 от АПК, разноските са в тежест на ответника следва да бъдат заплатени от бюджета на училището.

Ответникът следва да заплати на жалбоподателя разноските за държавна такса – 10 лева, и заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 1100 лева, което е близо до минималното възнаграждение по чл.8, ал.3 от Наредбата за

минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 38 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед №РД-1199-905 от 03.07.2023г. на директора на 31. СУЧЕМ «И. В.» в [населено място].

ОСЪЖДА 31. СУЧЕМ «И. В.» в [населено място] да заплати на Т. Х. Т. разноси в размер на 1110 (хиляда сто и десет) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба, подадена чрез Административен съд София – град в 14- дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: